

Stav k 31.8.2008.

554/2007 Z.z.

**Vyhláška
Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky**

zo 16. augusta 2007

o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia starostlivosti o ľudské telo

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky podľa § 62 písm. h) zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov ustanovuje:

§ 1

Predmet úpravy

Touto vyhláškou sa ustanovujú

- a) podrobnosti o požiadavkách na stavebno-technické riešenie, priestorové usporiadanie, vybavenie a vnútorné členenie zariadení starostlivosti o ľudské telo 1) (ďalej len "zariadenie"),
- b) podrobnosti o požiadavkách na pracovné postupy, prístroje, pracovné nástroje, pomôcky a prípravky používané v zariadeniach,
- c) podrobnosti o požiadavkách na prevádzku zariadenia,
- d) náležitosti prevádzkového poriadku zariadenia.

§ 2

Stavebno-technické riešenie, priestorové usporiadanie, vybavenie a vnútorné členenie zariadenia

(1) Zariadenie sa musí riešiť tak, aby tvorilo uzatvorený celok, stavebne a prevádzkovo oddelený od iných priestorov, ktoré nesúvisia s prevádzkou zariadenia.

(2) Zariadenie musí mať zabezpečené denné osvetlenie, umelé osvetlenie, vykurovanie a vetranie. Priestory zariadenia, v ktorých sa manipuluje s látkami s intenzívnym zápachom alebo s látkami so škodlivým účinkom, sa musia riešiť tak, aby sa zabezpečilo aj účinné nútené vetranie.

(3) Zariadenie musí mať prívod pitnej vody a teplej vody.

- (4) V zariadení sa musia vytvárať podmienky na
- a) oddelené skladovanie čistej bielizne a použitej bielizne,
 - b) oddelené uloženie pomôcok na upratovanie,
 - c) oddelené uloženie civilného odevu a pracovného odevu zamestnancov,
 - d) odloženie odevov zákazníkov,
 - e) čakanie na obsluhu.

(5) V každej prevádzkovej miestnosti musí byť k dispozícii umývadlo s výtokom pitnej vody a

teplej vody, v masážnych salónoch aj sprchy.

(6) Ustanovenie odseku 5 sa nevzťahuje na každú prevádzkovú miestnosť solárií a saun.

(7) V zariadení musí byť záchod s umývadlom s výtokom pitnej vody a teplej vody, prístupný z predsienky alebo chodby.

(8) Podlahy musia byť ľahko umývateľné, hladké, nešmykľavé a bez škár. V prevádzkových miestnostiach nesmú byť koberce. Steny v miestach, v ktorých môže dôjsť k ich znečisteniu, musia mať ľahko umývateľný a dezinfikovateľný povrch.

(9) Jednotlivé predmety zariadenia musia byť ľahko čistiteľné a dezinfikovateľné.

(10) Zariadenie musí zodpovedať svojou veľkosťou vykonávaným úkonom. Na jedno pracovné kreslo musí pripadnúť najmenej 3 m² podlahovej plochy, na jedno ležadlo 6 m² podlahovej plochy a na vaničku na nohy 4 m² podlahovej plochy. Vzdialenosť pracovného miesta od miesta na čakanie na obsluhu musí byť najmenej 2 m.

§ 3

(1) Deliace konštrukcie solária, ktoré oddeľujú priestory s opaľovacím zariadením od ostatných priestorov, sa musia riešiť tak, aby zamedzili nežiaducemu oslňovaniu svetlom zo zdrojov ultrafialového žiarenia v opaľovacom zariadení.

(2) Povrch stropu, stien a podlahy solária musí byť matný.

(3) Opaľovacie zariadenie musí byť umiestnené v prevádzkovej miestnosti, ktorá umožní dostatočnú voľnosť pohybu pri prevádzke a údržbe.

(4) Každá prevádzková miestnosť so solárnym prístrojom musí mať zabezpečené účinné vetranie.

§ 4

(1) Sauna určená pre verejnosť sa musí členiť na samostatnú čakáreň, šatňu, umyváreň, potiareň, ochladzovňu, odpočívareň, záchody a pomocné priestory.

(2) Sauna určená pre určenú skupinu osôb sa musí členiť najmenej na potiareň, umyváreň, odpočívareň, šatňu a záchod. Ak sa umyváreň využíva aj ako ochladzovňa, musí byť vybavená sprchou s príivodom teplej vody a sprchou s príivodom studenej vody.

(3) Potiareň musí mať prístroj 2) na meranie teploty a relatívnej vlhkosti vzduchu.

(4) Saunová pec vykurovaná drevom, plynom alebo olejom musí mať zabezpečený odvod spalín mimo priestoru sauny a musí byť chránená pred náhodným dotykom osôb.

(5) Priestor na obuv zákazníkov v šatni musí byť oddelený od ostatných priestorov s počtom miest v šatni najmenej dvojnásobne vyšším ako počet miest v potiarňi.

(6) Sprchy sa musia umiestniť medzi šatňu a potiareň. Na štyri miesta v potiarňi musí pripadnúť najmenej jedna sprcha.

(7) Každý zákazník musí mať k dispozícii najmenej 2 m³ priestoru potiarne. Potiareň sa musí vybaviť najmenej dvoma stupňami potných plošín s výškou 0,4 m, pričom najvyšší stupeň musí byť umiestnený najmenej 1,2 m od stropu. Výška potiarne musí byť najmenej 2,1 m, vnútorné obloženie a vybavenie potiarne musí byť z neimpregnovaného dreva bez nekrytých kovových častí.

- (8) Podlaha potiarne musí byť nešmyklavá so spádom ku dverám.
- (9) Dvere potiarne sa musia otvárať smerom von z potiarne a na dverách potiarne musí byť okno.
- (10) V potiarňi sa musí umožniť účinná výmena vzduchu, osvetlenie potiarne musí byť tlmené, s núdzovým osvetlením.
- (11) Ochladzovňa sauny sa musí riešiť ako vnútorná ochladzovňa alebo vonkajšia ochladzovňa, alebo obe ochladzovne súčasne.
- (12) Vnútorná ochladzovňa musí mať ochladzovací bazén s plochou najmenej 4 m², hĺbkou 1,3 m a teplotou vody najviac 15 stupňov C. Počas používania sauny voda v ochladzovacom bazéne musí trvale pritekať napúšťacími otvormi na dne a odtekať prepadom na úrovni hladiny. Dno ochladzovacieho bazéna musí mať spád k výpustnému otvoru. Vstup do ochladzovacieho bazéna sa musí zabezpečiť schodmi so zábradlím. Podlahy v okolí ochladzovacieho bazéna musia mať spád smerom od bazéna k podlahovej vpusti.
- (13) Sprchy na ochladzovanie musia umožniť postupné ochladzovanie tela od dolných končatín až po vrchnú časť tela.
- (14) Vonkajšia ochladzovňa sa musí riešiť ako čiastočne krytý priestor na ochladzovanie tela vodou, snehom alebo vzduchom.
- (15) V odpočívárňi musí pripadnúť najmenej 2 m² na jedno miesto v potiarňi. Odpočívareň sa musí vybaviť ležadlami alebo kreslami v počte, ktorý zodpovedá počtu miest v potiarňi.
- (16) V saune musia byť najmenej dve záchodové kabíny, pričom jedna musí byť prístupná vo vstupnej časti sauny a jedna počas saunovania. Pri záchodovej kabíne musí byť umývadlo s výtokom pitnej vody a teplej vody.

§ 5

Pracovné postupy, prístroje, pracovné nástroje, pomôcky a prípravky používané v zariadeniach

- (1) Pred výkonom, pri ktorom sa porušuje celistvosť pokožky, sa pokožka na mieste zákroku musí očistiť a dezinfikovať.
- (2) Na dezinfekciu možno použiť len biocídne prípravky registrované v Centre pre chemické látky a prípravky Slovenskej republiky, ich príprava a aplikácia sa musia vykonávať podľa návodu výrobcu.
- (3) Pri poranení zamestnanca alebo zákazníka, alebo pri krvácaní zákazníka v súvislosti s výkonom sa postihnuté miesto musí bezodkladne opláchnuť vodou a následne dezinfikovať. V prípade znečistenia rúk biologickým materiálom sa ruky musia umyť a dezinfikovať prípravkom s bakteriocídnym a virucídnym účinkom.
- (4) V zariadení možno používať len pracovné nástroje a pomôcky na jednorazové použitie alebo pracovné nástroje a pomôcky na opakované použitie, ktoré umožnia ich ľahké čistenie, dezinfekciu a sterilizáciu. Pracovné nástroje a pomôcky na opakované použitie sa musia po každom zákazníkovi dôkladne mechanicky očistiť, umyť horúcou vodou s prídavkom saponátu a osušiť a pracovné nástroje, ktoré porušujú celistvosť pokožky alebo môžu spôsobiť poranenie, sa musia aj dezinfikovať a sterilizovať. Pri zákazníkoch, ktorí trpia kožnými ochoreniami, možno používať len vyhradené pracovné nástroje a pomôcky, ktoré sa po ich použití musia dezinfikovať prípravkom so širokým spektrom účinnosti.
- (5) Plochy, pracovné nástroje a pomôcky, ktoré boli znečistené biologickým materiálom, sa pred čistením musia dezinfikovať prípravkom so širokým spektrom mikrobicídneho účinku.

(6) Ustanovenia odsekov 1 až 4 sa nevzťahujú na masážne salóny, sauny a solária.

(7) Kontrola účinnosti sterilizátorov sa vykonáva bioindikátormi 3)

- a) po inštalácii prístroja,
- b) po 200 sterilizačných cykloch, najmenej však raz ročne,
- c) pri pochybnostiach o sterilizačnej účinnosti,
- d) po každej oprave prístroja.

(8) Druh sterilizovaných nástrojov, parametre sterilizácie a dátum sterilizácie sa musia zaznamenávať do sterilizačného denníka.

(9) Ak sa v zariadení používajú špeciálne prístroje alebo metódy, zákazník musí byť upozornený na možné kontraindikácie a zdravotné riziká a oboznámený so spôsobom ochrany zdravia a musia mu byť poskytnuté zodpovedajúce ochranné pomôcky.

(10) Zamestnancom musia byť poskytnuté osobné ochranné pracovné prostriedky podľa druhu vykonávaných činností. 4) Každý zamestnanec musí mať k dispozícii aj uterák a mydlo.

(11) V zariadení musí byť na vhodnom a dostupnom mieste lekárnička prvej pomoci. Vybavenie lekárničky prvej pomoci pre zariadenia starostlivosti o ľudské telo je uvedené v prílohe č. 1.

§ 6

Prevádzka zariadenia

(1) Vlhká mechanická očista a dezinfekcia pracovných plôch, podláh a zariadení na osobnú hygienu sa musia vykonávať denne pred začatím alebo po skončení prevádzky a priebežne počas výkonu práce.

(2) Plochy zariadení prichádzajúce do priameho kontaktu s telom zákazníka sa musia umývať a dezinfikovať po každom zákazníkovi.

(3) Vlhká mechanická očista umývateľných povrchov stien a nábytku sa musí vykonávať raz týždenne.

(4) Ak pri obsluhu zákazníka vzniká odpad, ten sa musí odstraňovať po každom zákazníkovi a zhromažďovať v uzatvárateľných nádobách; nádoby sa musia denne vyprázdňovať, čistiť a dezinfikovať.

(5) Nebezpečný odpad sa musí ukladať do oddelených, uzatvárateľných, nepriepustných a mechanicky odolných, podľa možnosti spáliteľných nádob.

(6) Základná oprava všetkých náterov zariadenia a maľovanie sa musia vykonávať najmenej raz za dva roky.

(7) V zariadení musí byť dostatočné množstvo bielizne, primerané predpokladanému počtu zákazníkov. Pre každého zákazníka sa musí používať čistá bielizeň.

(8) S bielizňou sa musí manipulovať tak, aby nedochádzalo k vzájomnému styku alebo zámene čistej bielizne a použitej bielizne.

(9) Použitú bielizeň možno skladovať len v pracích alebo umývateľných a dezinfikovateľných obaloch alebo v obaloch na jednorazové použitie. Ak nie je použitá bielizeň odnášaná na pranie denne, po použití sa musí vysušiť na určenom mieste mimo prevádzkovej miestnosti, prípadne v sušiacom

zariadení.

(10) Ak pranie použitej bielizne vykonáva prevádzkovateľ zariadenia, musí používať vyvárku a vypratá bielizeň sa musí vyžehliť. Vyvárku bielizne možno nahradiť praním pri nižších teplotách s použitím pracieho prostriedku s dezinfekčným účinkom.

(11) Čistú bielizeň možno prepravovať do zariadenia, len ak je zabalená tak, aby sa zabránilo jej kontaminácii.

§ 7

(1) Po uplynutí počtu prevádzkových hodín stanoveného výrobcom sa v soláriu musí zabezpečiť výmena ultrafialových žiaričov opaľovacieho prístroja za nové zdroje s rovnakým typom a výkonom.

(2) Limity ultrafialového žiarenia sú uvedené v prílohe č. 2.

(3) Prevádzková dokumentácia solária musí obsahovať

- a) prevádzkový poriadok zariadenia (§ 9),
- b) záznam o prevádzkových hodinách opaľovacieho prístroja,
- c) návod na použitie opaľovacieho prístroja.

(4) Záznam o prevádzkových hodinách opaľovacieho prístroja musí obsahovať dátum a čas každého použitia opaľovacieho prístroja a priebežný súčet hodín čistého času svietenia žiaričov.

§ 8

Voda z ochladzovacieho bazéna sauny sa musí vypúšťať denne, steny a dno bazéna sa musia mechanicky vyčistiť, vydezinfikovať a opláchnuť čistou vodou. Ak sa na ochladenie tela používa bazén s recirkuláciou, voda v bazéne sa musí vymieňať najmenej raz za mesiac. Kontrola kvality vody sa musí vykonávať raz za šesť mesiacov v rozsahu ukazovateľov pre bazény s recirkuláciou vody. V bazénoch s recirkuláciou vody sa musí denne sledovať a evidovať pH a koncentrácia voľného chlóru.

§ 9

Prevádzkový poriadok zariadenia

(1) Prevádzkový poriadok zariadenia musí obsahovať

- a) identifikačné údaje prevádzkovateľa zariadenia,
- b) druh a spôsob poskytovania služieb, zdravotné kontraindikácie služieb a zakázané úkony pri poskytovaní služieb,
- c) podmienky prevádzky a zásady bezpečnosti a ochrany zdravia zákazníkov a zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci zamestnancov zariadenia,
- d) návod na použitie prístrojov,
- e) zdravotné kontraindikácie použitia prístrojov,
- f) postup pri mechanickej očiste, dezinfekcii a sterilizácii pracovných nástrojov a prístrojov,
- g) postup pri mechanickej očiste a dezinfekcii povrchových plôch miestností a ich vybavenia,
- h) spôsob skladovania a manipulácie s bielizňou,

i) spôsob a frekvenciu upratovania zariadenia,

j) spôsob nakladania s odpadom, jeho odstraňovanie, frekvenciu vyprázdňovania odpadových nádob, ich čistenia a dezinfekcie.

(2) Prevádzkový poriadok musí byť umiestnený v zariadení na vhodnom a viditeľnom mieste.

§ 10

Účinnosť

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. decembra 2007.

v z. Daniel Klačko v.r.

PRÍL.1

Vybavenie lekárničky prvej pomoci pre zariadenia starostlivosti o ľudské telo:

- a) gáza hydrofilná skladaná sterilná 7,5 cm x 7,5 cm - 2 ks
- b) obväz hotový sterilný 6 cm x 5 m - 1 ks
- c) náplasť s vankúšikom 8 cm x 4 cm - 4 ks
- d) náplasť hladká 1,25 cm x 2 m - 1 ks
- e) dezinfekčný roztok v originálnom balení - 1 ks
- f) očné kvapky - 1 ks
- g) nožnice nehrdzavejúce - 1 ks
- h) pinzeta nehrdzavejúca - 1 ks
- i) rukavice gumové jednorazové - 1 pár
- j) zatváracie špendlíky nehrdzavejúce (odporúčané) - 4 ks
- k) teplomer (odporúčaný) - 1 ks
- l) masť na popáleniny s pantenolom (pre zariadenia solárií) - 1 ks
- m) kuchynská soľ (pre zariadenia solárií)

PRÍL.2

Limity ultrafialového žiarenia

Limity ultrafialového žiarenia sa ustanovujú ako limity erytemálne účinnej intenzity ožiarenia podľa typu opaľovacieho zariadenia (tabuľka č. 1), erytemálne účinnej prahovej dávky ožiarenia podľa miestne rozšírených typov pokožky (tabuľka č. 2) a pomeru hodnôt intenzity ožiarenia v oblastiach UVB a UVA.

Tabuľka č. 1

Erytemálne účinná intenzita ožiarenia podľa typu opaľovacieho zariadenia

Typ
opaľovacieho
zariadenia

Eer [W.m na -2]

	280 nm < lambda <= 320 nm	320 nm < lambda <= 400 nm
1	< 0,0005	>= 0,15
2	0,0005 až 0,15	>= 0,15
3	< 0,15	< 0,15
4	>= 0,15	< 0,15

Podiel krátkovlnového UV žiarenia (UVC, lambda < 280 nm) emitovaného žiaričmi v opaľovacích zariadeniach musí byť nulový.

Tabuľka č. 2

Erytemálne účinná prahová dávka ožiarenia podľa miestne rozšírených typov pokožky

Typ pokožky	Erytemálne účinná prahová dávka žiarenia Her	
	[J.m na -2]	[MED]
II**	250	1,0
III***	350	1,4
IV****	450	1,8

Hodnoty Her nie sú uvedené pre typ pokožky I*, pre ľudí tohto typu je opaľovanie v soláriu zo zdravotného hľadiska nevhodné.

* Keltský typ - nápadne svetlá pleť, pehy, hrdzavé vlasy, modré, zriedkavo hnedé oči, svetlé prsné bradavky: ťažké bolestivé spálenie, rýchlo sčervenie, zle sa opaľuje, šúpe sa, čas prvého opaľovania na slnku 5 min. - 10 min.

** Európsky typ so svetlou pleťou - trochu tmavšia pleť ako pri type I, blond až hnedé vlasy, modré, zelené, sivé oči, svetlé prsné bradavky: ťažké bolestivé spálenie, pleť sa len málo opáli, šúpe sa, čas prvého opaľovania na slnku 10 min. - 20 min.

*** Európsky typ s tmavou pleťou - svetlá až svetlohnedá pleť, tmavoblond až hnedé vlasy, sivé, hnedé oči, tmavšie prsné bradavky: k spáleniu dochádza zriedka, je mierne, opálenie je priemerné, čas prvého opaľovania na slnku 20 min. - 30 min.

**** Stredomorský typ - svetlohnedá pleť, tmavé pehy, tmavohnedé vlasy, tmavé oči, tmavé prsné bradavky: k spáleniu nedochádza, opálenie je rýchle a hlboké, čas prvého opaľovania na slnku 40 min.

Pomer nameraných hodnôt intenzity ožiarenia v oblastiach UVB a UVA nesmie počas celej doby používania UV žiariča presiahnuť hodnotu 2,2:

$$E_{er, B}/E_{er, A} \leq 2,2$$

UV žiariče nesmú vysielat' žiarenie v nebezpečnej miere. Miera zdravotného rizika sa objektivizuje meraniami pomocou spektrorádiometra alebo vhodného širokospektrálneho rádiometra s krivkou citlivosti snímača čo najtesnejšie prispôbenou krivke spektrálnej erytemálnej účinnosti podľa CIE.

Spôsob merania erytemálne účinnej intenzity ožiarenia (Eer) UV žiaričom v spektrálnej oblasti UVB (280 nm - 320 nm) a v oblasti UVA (320 nm - 400 nm) určuje slovenská technická norma. 1)

Najvyšší prípustný čas jedného opaľovania nesmie viesť k prekročeniu limitov minimálnej erytemálnej dávky (Her) uvedených v tabuľke č. 2 v závislosti od typu pokožky.

Krivka spektrálnej erytemálnej účinnosti (akčná krivka CIE)

Obrázok 554-2007.pcx

Opalovacie zariadenie - elektrický spotrebič vybavený UV žiaričmi, používaný v soláriu na opalovanie pokožky.

Podľa vlnovej dĺžky a intenzity ožiarenia sa tieto spotrebiče delia na štyri typy:

1. typ s oblasťou biologického účinku UVA 320 nm - 400 nm s relatívne vysokou intenzitou ožiarenia, použitie v soláriách je možné len pod dohľadom zaškolenej obsluhy,
2. typ s oblasťou biologického účinku UVA + UVB - 400 nm s relatívne vysokou intenzitou ožiarenia v rozsahu 320 nm - 400 nm,
3. typ s oblasťou biologického účinku UVA + UVB 280 nm - 400 nm s obmedzenou intenzitou ožiarenia,
4. typ s oblasťou biologického účinku UVB 280 nm - 320 nm, môže sa používať len na odporúčanie lekára.

Ultrafialový (UV) žiarič - zdroj vyžarujúci prevažne v UV oblasti, pričom prípadné viditeľné alebo infračervené žiarenie má len podružný význam.

Zdroj žiarenia - umelým zdrojom UV žiarenia v opalovacích zariadeniach sú obyčajne žiarivky so špeciálnym luminifórom alebo ortuťové výbojky s filtrami nežiaducich zložiek žiarenia.

Erytemálne účinná intenzita ožiarenia - intenzita elektromagnetického žiarenia, ktoré sa dávkuje v súlade so stanovenou funkciou erytemálnej spektrálnej účinnosti.

Fyzikálne veličiny - použité fyzikálne veličiny sú uvedené v tabuľke č. 3.

Tabuľka č. 3

Fyzikálne veličiny

Veličina	Definícia	Značka	Jednotka
Žiarivý tok	výkon vysielaný, prenášaný alebo prijímaný žiarením	Fí	W
Vlnová dĺžka	vzdialenosť v smere šírenia periodickej vlny medzi najbližšími dvoma bodmi a rovnakou fázou vlny	lambda	nm
Ožiarenosť; hustota žiarivého toku	podiel žiarivého toku dopadajúceho na plošný element v danom bode a veľkosti tejto plochy	E	W.m na -2
Dávka ožiarenia	podiel žiarivej energie, ktorá dopadá na plošný element v danom bode a veľkosti tejto plochy	H	J.m na -2
Pomerné spektrálne rozloženie žiarenia; relatívna	pomerná hodnota, podiel spektrálnej účinnosti j-teho pásma k maximálnej účinnosti	Slambda	1

spektrálna
účinnosť

Minimálna najmenšia dávka žiarenia, ktorá spôsobí MED J.m na -2
erytemálna práve viditeľné sčervenanie (erytém)
dávka pokožky, ostro rozoznatel'né od
neožiarenej pokožky; dávka 1 MED
zodpovedá erytemálne váženému ožiareniu
250 J.m na -2

1) § 23 ods. 1 zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

1) STN EN 60335-2-27 Bezpečnosť elektrických spotrebičov pre domácnosť a na podobné účely. Časť 2: Osobitné požiadavky na elektrické spotrebiče s ultrafialovým a infračerveným žiarením určené na ošetrovanie pokožky.

2) § 8 ods. 2 zákona č. 142/2000 Z.z. o metrológii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 431/2004 Z.z.

3) Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 553/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na prevádzku zdravotníckych zariadení z hľadiska ochrany zdravia.

4) Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 395/2006 Z.z. o minimálnych požiadavkách na poskytovanie a používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov.